

การทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองจังหวัดลำปางแบบเกษตรกรมีส่วนร่วม

หัวหน้าการทดลอง ปัทมพร วาสนาเจริญ ศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่

บทคัดย่อ

การทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองจังหวัดลำปางแบบเกษตรกรมีส่วนร่วม การทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองพันธุ์ไว้ใช้เองและใช้ในชุมชนโดยวิธีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ดำเนินการในแปลงเกษตรกรจำนวน 10 ราย ในพื้นที่ อ. วังเหนือ จ. ลำปาง ตั้งแต่ปี 2560-2563 ประกอบไปด้วย 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 จัดทำแปลงทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์แบบเกษตรกรมีส่วนร่วมโดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน จำนวน 10 แปลง ๆ ละ 2 ไร่ เปรียบเทียบ 2 กรรมวิธี ๆ ละ 4 ซ้ำ ได้แก่ วิธีแนะนำของกรมวิชาการเกษตรโดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน กับวิธีของเกษตรกร ขั้นตอนที่ 2 จัดทำแปลงต้นแบบเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 โดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและถ่ายทอดเทคโนโลยีฯ จำนวน 10 แปลง ๆ ละ 1 ไร่ ผลการทดลอง พบว่า กรรมวิธีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินให้ผลผลิตเมล็ดพันธุ์เฉลี่ยแปลงฤดูแล้ง (250 กิโลกรัมต่อไร่) และฤดูฝน (240 กิโลกรัมต่อไร่) สูงกว่าวิธีเกษตรกร ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยแปลงฤดูแล้ง (2,411 บาทต่อไร่) และฤดูฝน (2,526 บาทต่อไร่) ต่ำกว่าวิธีเกษตรกร รายได้เฉลี่ยแปลงฤดูแล้ง (3,529 บาทต่อไร่) และฤดูฝน (7,191 บาทต่อไร่) สูงกว่าวิธีเกษตรกร ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยแปลงฤดูแล้ง (1,281 บาทต่อไร่) และฤดูฝน (4,691 บาทต่อไร่) สูงกว่าวิธีเกษตรกร กรรมวิธีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินมีความคุ้มค่าในการลงทุนสูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร โดยมีค่า BCR สูงกว่าวิธีเกษตรกร การจัดทำแปลงต้นแบบฯ พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจและยอมรับเทคโนโลยีฯ สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีฯ ให้แก่เกษตรกรและช่วยยกระดับผลผลิตและคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองได้

คำสำคัญ : การผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง ผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง เกษตรกร เชียงใหม่